

Helsingfors/Mariehamn 1.7.2010**Nr** 28/10**Hänvisning** Ålands lagtings skrivelser
2.6.2010, nr 102 och
104/2010.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över följande av lagtinget 2.6.2010 antagna landskapslagar:

1. Landskapslag om ändring av landskapslagen om miljökonsekvensbedömning (nedan landskapslagen),
2. landskapslag om ändring av landskapslagen om naturvård.

Ålandsdelegationen avger i det följande ett gemensamt utlåtande över ovan nämnda landskapslagar.

Landskapslagarnas huvudsakliga innehåll

I landskapslagstiftningen intas kompletterande bestämmelser om bedömningen av vissa myndighetsplaners och –programms miljöpåverkan.

Lagstiftningsbehörigheten

Landskapslagarna berör landskapsregeringen, kommunernas förvaltning samt natur- och miljövård på vilka områden lagstiftningsbehörigheten tillkommer landskapet enligt 18 § 1, 4 och 10 punkterna i självstyrelselagen.

I landskapslagens 3 § 3 mom. intas ett bemyndigande för landskapsregeringen att i landskapsförordning besluta om när utförande av en miljökonsekvensbedömning för en plan eller ett program ska övervägas i andra fall än de som anges i landskapslagen i övrigt. Ett motsvarande allmänt bemyndigande finns i 3 § 1 mom. i den gällande landskapslagen. Med anledning av delegeringsbestämmelserna konstaterar Ålandsdelegationen att enligt 21 § 1 mom. i självstyrelselagen kan landskapsregeringen med stöd av ett bemyndigande i landskapslag utfärda landskapsförordningar i angelägenheter som hör till landskapets behörighet. Genom landskapslag ska dock utfärdas bestämmelser om grunderna för indivi-

dens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen eller självstyrelselagen hör till området för lag. I grundlagens 80 § finns en motsvarande bestämmelse. Grundlagen förutsätter dessutom att det tydligt framgår hur normgivningsmakten delegeras och vilka områden och vilka angelägenheter delegeringen gäller. Om delegeringen inte fyller de krav som grundlagen ställer, är delegeringen i konflikt med 27 § 1 punkten i självstyrelselagen, som hänför stiftande av grundlag och avvikelse från grundlag till rikets behörighet. I så fall utgör ett delegeringsstadgande en behörighetsöverskridning. Med beaktande av att i landskapslagens 3 § 1 mom. anges att miljökonsekvensbedömningar ska utföras beträffande projekt som kan ha betydande miljöpåverkan, av att den nya delegeringsbestämmelsen gäller miljökonsekvensbedömningar som utförs som underlag för ett myndighetsbeslut om en plan eller ett program samt av regleringen i landskapslagen i övrigt, anser Ålandsdelegationen att delegeringsstadgandet uppfyller de krav som anges i grundlagens 80 § och självstyrelselagens 21 § 1 mom. Dessutom medför bestämmelserna i EG-direktivet 2001/42/EG om bedömning av vissa planers och programs miljöpåverkan begränsningar av hur man i en landskapsförordning kan detaljreglera dessa frågor.

Till landskapslagens 14 § fogas ett nytt 2 mom. som gäller information om gränsöverskridande påverkan. Det nya momentet reglerar landskapsregeringens skyldighet att på begäran av behörig myndighet i en berörd region informera om ett projekt, en plan eller ett program i landskapet som kan antas medföra betydande miljöpåverkan i regionen. Momentet kompletterar 14 § 1 mom. i den gällande lagen, som reglerar landskapsregeringens skyldighet att självmant förmedla sådan information till en berörd region. Beträffande nämnda 14 § 1 mom. i den gällande landskapslagen konstaterade Ålandsdelegationen i utlåtande 13.7.2006 följande:

”Enligt landskapslagens 14 § skall landskapsregeringen ge en behörig myndighet i den berörda regionen all tillgänglig information om ett projekt, en plan eller ett program i landskapet som kan antas medföra betydande miljöpåverkan i en region utanför landskapet. Enligt 14 § 2 mom. i rikets lag om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (FFS 468/1994) ankommer det på miljöministeriet att sköta de underrättelser och förhandlingar beträffande miljökonsekvensbedömning som förutsätts i internationella avtal. Ålandsdelegationen konstaterar i sammanhanget att enligt 27 § 4 punkten i självstyrelselagen har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om förhållandet till utländska makter med beaktande av bestämmelserna i 9 och 9a kap. När åtgärder vidtas i Finland med anledning av beslut som har fattats inom Europeiska unionen är lagstiftningsbehörigheten och behörigheten i förvaltningsärenden för Ålands del fördelad mellan landskapet och riket på det sätt som anges i självstyrelselagen. Då det gäller den interna kompetensfördelningen mel-

lan riket och landskapet är det landskapets sak att se till att gemenskapsrätten genomförs i landskapet till den del en fråga hör till landets behörighet, men enligt självstyrelselagen ankommer på landskapet. Det faller härvid inom landskapets kompetens att utpeka vilka myndigheter som utför de uppgifter som hör till landskapets behörighet. Med beaktande av ovanstående gäller landskapslagens 14 § förmedling av information till regioner inom landet. Med miljöministeriets samtycke har landskapsregeringen i 14 § avsedda befogenheter även i förhållande till regioner i utlandet. Med denna innebörd kan bestämmelsen i landskapslagens 14 § intas i landskapslagen”.

Ålandsdelegationen anser att det som delegationen anfört ovan om 14 § 1 mom. i den gällande landskapslagen även gäller beträffande det nya 14 § 2 mom.

Landskapslagen avser en ytterligare implementering av EG-direktiv 2001/42/EG. Beträffande bedömningen av landskapslagars förenlighet med EU:s regelverk har Ålandsdelegationen och justitieministeriet överenskommit om följande förfarande:

”Då landskapslagarna i enlighet med självstyrelselagens bestämmelser tillställts justitieministeriet och Ålandsdelegationen gör justitieministeriet en förhandsbedömning om ministeriet avser att tillställa delegationen en komplettering beträffande de EG-rättsliga aspekterna. I sådana fall meddelar justitieministeriet Ålandsdelegationen att en sådan komplettering kommer att tillställas delegationen. I dessa fall inväntar Ålandsdelegationen justitieministeriets komplettering förrän delegationens utlåtande över ifrågavarande landskapslagstiftning tillställs ministeriet.”

Ålandsdelegationen konstaterar att justitieministeriet i det nu aktuella ärendet vare sig aviserat eller inkommit med här avsedd komplettering.

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen har med beaktande av självstyrelselagens stadganden funnit att hinder för ikraftträdande av landskapslagarna inte föreligger.

Närvarande Ordföranden Lindbäck, ledamöterna Erlandsson, Lampi, Mäenpää och Olsson.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Peter Lindbäck
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare